

Sygn. akt II Ca 406/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 sierpnia 2014 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. Wydział II Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący	SSO Arkadiusz Lisiecki
Sędziowie	SSO Paweł Hochman SSO Grzegorz Ślęzak (spr.)
Protokolant	stażysta Agnieszka Misterkiewicz

po rozpoznaniu w dniu 18 sierpnia 2014 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie sprawy z powództwa J. P.

przeciwko (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w S.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb.

z dnia 23 kwietnia 2014 roku, sygn. akt I C 123/13

1. zmienia zaskarżony wyrok w punktach:

a) pierwszym i trzecim sentencji w ten sposób, że odsetki ustawowe od kwoty 15500 złotych zasądza: od kwoty 5000 złotych od dnia 21 stycznia 2013 roku do dnia zapłaty i od kwoty 10500 złotych od dnia 3 stycznia 2014 roku do dnia zapłaty,

b) drugim i trzecim sentencji w ten sposób, że odsetki ustawowe od kwoty 1000 złotych zasądza: od kwoty 100 złotych od dnia 21 stycznia 2013 roku do dnia zapłaty i od kwoty 900 złotych od dnia 3 stycznia 2014 roku do dnia zapłaty,

2. zasądza od pozwanego (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w S. na rzecz powoda J. P. kwotę 154 (sto pięćdziesiąt cztery) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu za instancję odwoławczą.

Sygn. akt. II Ca 406/14

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 23 kwietnia 2014 r. Sąd Rejonowy w Piotrkowie Tryb. po rozpoznaniu sprawy z powództwa J. P. przeciwko (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w S. o zapłatę

1. zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 15 500,00 zł tytułem zadośćuczynienia z odsetkami ustawowymi od dnia 23.04.2014r. do dnia zapłaty;
2. zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1000,00 zł tytułem odszkodowania z odsetkami ustawowymi od dnia 23.04.2014r. do dnia zapłaty;
3. oddalił powództwo w pozostałej części;
4. zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1607,20 zł tytułem zwrotu kosztów procesu ;
5. nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb. kwotę 1 350,04 zł tytułem poniesionych tymczasowo wydatków na opinie biegłych.

Podstawę powyższego wyroku stanowiły przytoczone poniżej ustalenia i zarazem rozważania Sądu Rejonowego:

W dniu (...) roku w miejscowości P. woj. (...) doszło do kolizji drogowej. Kierujący samochodem osobowym marki D. (...) S. G., wyjeżdżając z ulicy podporządkowanej nie ustąpił pierwszeństwa przejazdu poruszającemu się drogą główną rowerzyście J. P., w wyniku czego rowerzysta uderzył rowerem w prawe przednie koło samochodu a w konsekwencji uderzył ciałem o maskę samochodu, a następnie upadł na jezdnię.

Z miejsca wypadku powód został zabrany karetką pogotowia do szpitala, gdzie udzielono mu niezbędnej pomocy. Wskutek wypadku doznał złamania dwóch przedrostków kręgow łędźwiowych kręgosłupa łędźwiowego. Miał stłuczoną głowę, otarcia naskórka i ogólne potłuczenia. Ponadto doznał szoku pourazowego. Później kontynuował leczenie w Poradni (...)w B. oraz w sanatorium w B.. Powód leczył się też (...) oraz (...) bo nadal odczuwa skutki wypadku. Odczuwa dolegliwości bólowe kręgosłupa łędźwiowego. Ma bóle głowy, trudności z zasypianiem. Przypomina mu się ciągle ten wypadek, odczuwa strach przed jazdą na rowerze. Wcześniej był ogólnie zdrowy, ale miał niedomagania kręgosłupa na odcinku szyjnym na tle zwyrodnieniowym. Przed wypadkiem pracował jako ochroniarz. Po wypadku był na zwolnieniu lekarskim, później został zwolniony z pracy, bo miał ograniczenia zdrowotne po wypadku. Aktualnie powód nie pracuje, nie ma renty z ZUS. Jest na emeryturze. Kontynuuje leczenie(...), chodzi na rehabilitację na kręgosłup.

Powód poniósł koszty w związku wypadkiem na dojazdy na rehabilitację i zakup leków przeciwbólowych. Miesięcznie na leki wydaje około 40 - 50 złotych do tej pory. Rehabilitację miał w P. na ulicy (...). Dojeżdżał tam własnym samochodem. W grudniu 2012r. miał rehabilitację w K. i pojechał tam też własnym samochodem marki V. (...), który pali 7 litrów oleju napędowego na 100 kilometrów. Litr oleju napędowego średnio kosztował go w tym okresie 5,50 złotych. Do K. i z powrotem przejechał 1100 km łącznie. Z domu na ulicę (...) ma 3 km w jedną stronę, a jeździł dwa razy po 10 zabiegów. Leczy się też w poradni (...) w B., gdzie był trzy razy własnym samochodem. Odległość, jaką miał do pokonania, to 25 kilometrów w jedną stronę do poradni w B..

Powód w wyniku zdarzenia drogowego z dnia (...) doznał urazu (kontuzji) (...) O. nie był leczony. Leczony był w poradni (...)raz w dniu 17.07.2012r(w celu usunięcie szwów). Leczony był też w poradni (...) w B. i konsultowany przez (...) w dniu 29.01.2013r.

Po wypadku powód został opatrzony ambulatoryjnie w izbie przyjęć Szpitala w P., w następnym dniu po urazie został przyjęty w trybie planowym do (...) Szpitala (...) w B.. Powód przeszedł leczenie uzdrowiskowo-rehabilitacyjne w okresie od 09.07.2012r. do 29.07.2012r.

W wyniku przedmiotowego zdarzenia doznał urazu (kontuzji) odcinka krzyżowego ze złamaniem kompresyjnym trzonu (...) i nieznacznym obniżeniem trzonu, urazu głowy po stronie lewej z raną tłuczoną, stłuczenia i otarcia prawego łokcia, stłuczenia i otarcia podudzia prawego, stłuczenia prawego boku bez zmian w układzie kostnym poza w/w nieznaczną kompresją L5 i istotnych ograniczeń ruchowych poza bardzo umiarkowanym ograniczeniem ruchomości w zakresie rotacji odcinka łędźwiowo-krzyżowego i nachylenia bocznego po 10° (gdy 10-15% jest normy

dynamicznej), w próbie palec-podłoga zgięcie jest wyraźnie ograniczone ale poniżej 50cm, jednak w bardziej obiektywnym zgięciu w teście S. dolnego zgięcie jest w normie. Wobec powyższego uszczerbek ze strony odcinka lędźwiowo-krzyżowego biegły (...) ocenił według pozycji 90 a na poziomie 7%.

Zdaniem biegłego ograniczenie ruchomości odcinka lędźwiowo-krzyżowego/L-S/ może wynikać również z powodu niekwestionowanej choroby zwyrodnieniowej kręgosłupa z dyskopatią(...)(opis RTG , TK i RM).

Zgodnie z §10.1 Rozporządzenia Ministra biegły jest zobligowany do zmniejszenia trwałego bądź długotrwałego uszczerbku o uszczerbek związany z chorobowym naruszeniem sprawności. Biegły uważa, że chorobowe naruszenie sprawności wynosi 5%. Zatem urazowy uszczerbek powoda wynosi w konsekwencji $7\% - 5\% = 2\%$.

Stopień cierpień fizycznych powoda był umiarkowany przez okres około 6 tygodni, w zakresie ortopedii i traumatologii narządu ruchu powód nie wymagał pomocy osób trzecich, a koszty leków p/w bólowych wynoszą około 20zł.

W przyszłości powód nie wymagać będzie leczenia ortopedycznego w związku ze skutkami urazu. W zakresie ortopedii i traumatologii narządów ruchu rokowania są pomyślne, nie należy spodziewać się istotnych powikłań w związku z przedmiotowym urazem z dnia (...) Leczenie rehabilitacyjne było wskazane i konieczne, ponieważ uraz spowodował dodatkowe ograniczenie dysfunkcji kręgosłupa wraz z zespołem bólowym.

Przedmiotowy uraz z punktu widzenia ortopedycznego nie spowodował trwałych istotnych ograniczeń, zniekształceń i powikłań pourazowych ze strony łokcia i podudzia prawego.

Biegła z zakresu neurologii dokonała rozpoznania neurologicznego. Stwierdzono u powoda stan po urazie głowy i kręgosłupa 1-s (08.07.2012r.), pourazowe bóle i zawroty głowy, pourazowy zespół bólowo- dysfunkcyjny odcinka 1-s kręgosłupa. Nadto zmiany zwyrodnieniowo- dyskopatyczne kręgosłupa 1-s z przewlekłym objawowym zespołem bólowo- korzeniowym o charakterze rwy kulszowej prawostronnej oraz zmiany zwyrodnieniowo- dyskopatyczne kręgosłupa szyjnego.

Z punktu widzenia neurologa powód J. P. w następstwie wypadku z dnia(...) doznał ogólnych potłuczeń, w tym urazu głowy i kręgosłupa (...) W wyniku wypadku doszło do powstania długotrwałego neurologicznego uszczerbku na zdrowiu w wysokości 5% (pozycja 94c tabeli uszczerbków). Wysokość uszczerbku uwzględnia zmniejszenie o uszczerbek związany z istniejącą już przed wypadkiem chorobą zwyrodnieniową kręgosłupa ($10\% - 5\% = 5\%$). Ponadto doszło do uszczerbku w wysokości 2% (pozycja 10a tabeli uszczerbków). Łącznie uszczerbek neurologiczny wynosi 7%.

Stopień cierpień fizycznych po wypadku był umiarkowany przez około 6 tygodni. Koszt leczenia obejmuje zakup leków p- bólowych- ok. 30 zł miesięcznie. Koszt turnusu rehabilitacyjnego 1400zł. Po wypadku powód nie wymagał pomocy osób trzecich, jednak nadal wymaga okresowej rehabilitacji z powodu zaostrzeń choroby zwyrodnieniowej kręgosłupa.

Powód doznał urazu głowy powierzchownego, bez naruszenia kości czaszki i bez ognisk urazowych w OUN. Neurolog nie dopatrzyła się związku między przebyłym urazem głowy, a torbielą stwierdzoną u powoda w badaniu CT głowy 4 dni po urazie. Stwierdzona w TK torbiel pajęczynówki w płacie skroniowym lewym u powoda jest znaleziskiem przypadkowym i nie jest następstwem urazu doznanego w wypadku dnia 8 lipca 2012r.

Reasumując obrażenia ciała doznane przez powoda w zakresie neurologicznym spowodowały 7% uszczerbek na zdrowiu. Opisywane w badaniach obrazowych zmiany zwyrodnieniowo- dyskopatyczne świadczą o trwającym już przed wypadkiem procesie zwyrodnieniowym. Niemniej jednak doznany uraz przyczynił się do nasilenia zespołu bólowego i może przyspieszyć tempo narastania zmian zwyrodnieniowych, stąd 5% uszczerbku. Pourazowe bóle głowy mają niewielkie nasilenie, stąd per analogiam 2% (w tabeli uszczerbków pozycja 10a-5%).

Biegły z zakresu chirurgii plastycznej uznał, iż blizna pourazowa głowy u powoda pozostaje w związku przyczynowym z doznanymi przez niego w dniu 8 lipca 2012 r. urazami odniesionymi w przedmiotowym wypadku komunikacyjnym.

Blizna pourazowa głowy w okolicy ciemieniowej lewej jest u powoda całkowicie ukryta w owłosieniu głowy - przez swą niewidoczność jest niebadalna i z punktu widzenia chirurgii plastycznej nie stanowi jakiegokolwiek widocznego oszpecenia wyglądu powoda. W związku z tym uszczerbek na zdrowiu powoda wynosi 0%, ponieważ blizna głowy w okolicy ciemieniowej u powoda nie stanowi widocznego obrażenia zewnętrznego powodującego oszpecenie wyglądu (jest niewidoczna). Biegły wskazał, iż w aktach szkody (...) załączonych do akt Sprawy znajduje się orzeczenie lekarskie z dnia 03.09.2012 r. oceniające trwały uszczerbek na zdrowiu powoda, spowodowany stłuczeniem głowy z raną - wygojoną blizną na 1%. Nie zakwestionował tejże oceny, pomimo, że dokonał oceny odmiennej.

Cierpienia fizyczne, czyli bolesność ran, są w swej istocie odczuciami subiektywnymi. Obiektywnie stwierdzić można, że cierpienia fizyczne związane z ranami pourazowymi zaopatrzonymi chirurgicznie, których wygojenia się następstwem są blizny pourazowe, podlegające ocenie chirurga plastycznego, występują jako bolesność w okresie obrzękowym gojenia się tych ran; okres ten trwa zwykle przez pierwsze cztery doby nie powikłanego gojenia się ran skórnych (gojenie przez rychłozrost), co u powoda miało miejsce. Blizna pooperacyjna głowy u powoda, całkowicie ukryta w owłosieniu głowy, nie stanowi jakiegokolwiek przyczyny cierpień psychicznych u normoestetycznego, pięćdziesięcioletniego mężczyzny.

W dniu 12 sierpnia 2012 r. powód zgłosił pozwanemu szkodę. W wyniku przeprowadzonego postępowania likwidacyjnego pozwany wypłacił powodowi decyzją z 4 września 2012 roku kwotę 2.000,00 złotych zadośćuczynienia. Kolejną decyzją z 7 stycznia 2013 roku w związku z żądaniem powoda stosownej dopłaty, strona pozwana wypłaciła jeszcze kwotę 5.500,00 złotych zadośćuczynienia.

Sąd zważył, iż powództwo podlega uwzględnieniu w części.

W analizowanej sprawie stan faktyczny jest bezsporny tj. co do okoliczności związanych z powstaniem szkody u powoda J. P.. Pozwany nie kwestionował swojej odpowiedzialności co do zasady. Pozwany kwestionował natomiast zasadność żądanego roszczenia co do wysokości.

Podstawą odpowiedzialności pozwanego za poniesioną przez powoda szkodę w wyniku wypadku komunikacyjnego jest przepis art. 822 kc. Zgodnie z tym przepisem zakład ubezpieczeń przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, względem, których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo osoba, na której rzecz została zawarta umowa ubezpieczenia.

Natomiast podstawą prawną żądania zadośćuczynienia przez powódkę jest art. 445 § 1 k.c, stosownie do treści, którego Sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę w wypadku uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia.

Sąd podzielił zebrane w sprawie opinie biegłych i nie znalazł podstaw do ich zakwestionowania. Zostały one sporządzone zgodnie z zasadami sztuki lekarskiej oraz przez specjalistów o niekwestionowanym poziomie wiedzy. Wobec stanowczych wniosków wpływających z opinii, nie było potrzeby powoływania kolejnych biegłych i gromadzenia opinii w sprawie. Opinie te nie były przez strony kwestionowane. Łączny uszczerbek określony przez biegłych w niniejszej sprawie wyniósł 9 %.

Niezależnie od tego podniósł, że procentowy rozmiar uszkodzeń ciała tylko jednym z kryteriów ustalania wysokości zadośćuczynienia i nie determinuje tej kwoty bez uwzględnienia innych okoliczności, jest to tylko pomocniczy środek ustalania rozmiaru odpowiedniego odszkodowania (por. wyr. SN z dnia 5.10.2005 r., sygn. akt I PK 47/05. opubl. MPPR 2006/4/208).

Strona pozwana likwidując szkodę powstałą u powoda wypłaciła łącznie kwoty 7.500,00 złotych tytułem zadośćuczynienia. W świetle materiału dowodowego zebranego w sprawie uznać należy, że wypłacone przez

pozwanego zadośćuczynienie jest zbyt niskie i nieadekwatne do stwierdzonych u powoda uszkodzeń ciała oraz doznanych przez niego cierpień fizycznych i psychicznych.

Biorąc pod uwagę wszystkie okoliczności, jakie z uwagi na treść art. 445 k.c. winny być uwzględnione przy ustaleniu odpowiedniej kwoty należnej osobie poszkodowanej tytułem zadośćuczynienia, przede wszystkim powstałe u powoda obrażenia ciała (uraz głowy i kręgosłupa 1-s pourazowe bóle i zawroty głowy, pourazowy zespół bólowo- dysfunkcyjny odcinka 1-s kręgosłupa.), okoliczność, że powód nadal kontynuuje leczenie i rehabilitację, nadal odczuwa dolegliwości bólowe, utrzymuje się u niego strach przed jazdą rowerem, jak również biorąc pod uwagę stwierdzony u powoda przez biegłych sądowych znaczny trwały uszczerbek na zdrowiu w łącznej wysokości 9 % , Sąd uznał, iż zadośćuczynienie należne powodowi winno wynosić 23.000,00 złotych. Odliczając wypłaconą już przez pozwanego kwotę 7.500,00 złotych Sąd zasądził na rzecz powoda żadaną kwotę 15.500,00 złotych tytułem zadośćuczynienia na podstawie art. 445 § 1 k.c.

Powód wystąpił również z żądaniem zapłaty kwoty 1597,00 złotych tytułem odszkodowania za koszty leczenia w postaci kosztów dojazdów do placówek medycznych, rehabilitacji i leków, które to żądanie Sąd w uwzględnił w części jedynie co do kwoty 1000,00 złotych. Na kwotę tę złożyły się: koszty zakupów leków 450,00 zł, koszt turnusu rehabilitacyjnego 526,00 zł, oraz około 500,00 zł z tytułu wydatków związanych z zużyciem paliwa na dojazdy do placówek medycznych. Kwotę tę Sąd wyliczył w oparciu o podaną przez powoda ilość dojazdów i przejechanych kilometrów, uwzględniając oświadczenie powoda, że zużywa około 7 litrów paliwa na 100 km oraz że za paliwo w tamtym okresie płacił średnio po 5,50 zł za 1 litr, co dało właśnie kwotę około 500,00 zł. Łącznie z tytułu odszkodowania powodowi należała się kwota 1.500,00 zł , a ponieważ otrzymał już w postępowaniu likwidacyjnym z tego tytułu 500,00 zł, Sąd zasądził na jego rzecz różnicę wynoszącą 1.000,00 zł.

W pozostałej części Sąd oddalił powództwo jako wygórowane, a także co do odsetek od wcześniejszej daty niż data wyrokowania, uznając, że wysokość szkody ustala się na dzień wyrokowania, albowiem „w razie ustalenia wysokości zadośćuczynienia według stanu rzeczy istniejącego w chwili zamknięcia rozprawy uzasadnione jest przyznanie odsetek dopiero od chwili wyrokowania (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 października 2003 r. sygn. IV CK 130/02 LEX nr 82273).

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 kpc.

Powyższy wyrok w części oddalającej powództwo w zakresie żądanych odsetek ustawowych za następujące okresy: od kwoty 5000,00 zł od 21 stycznia 2013 r do 22 kwietnia 2014 r, od kwoty 10500 zł od dnia 3 stycznia 2014 r do dnia 22 kwietnia 2014 r, od kwoty 100 zł od 21 stycznia 2013 roku do 22 kwietnia 2014 roku oraz od kwoty 200 zł od dnia 3 stycznia 2014 r do dnia 22 kwietnia 2014 r zaskarżył powód.

Podnosząc zarzut obrazy art. 481 § 1 k.c. w zw. z art. 445 kc i art. 444 § 1 kc, apelujący domagał się zmiany wyroku w zaskarżonej części poprzez zasądzenie odsetek ustawowych od zadośćuczynienia: od kwoty 5000 zł od dnia 21 stycznia 2013 r a od kwoty 10500 zł od dnia 3 stycznia 2014 r (zamiast od daty 23.04.2014) oraz od odszkodowania: od kwoty 100 zł od dnia 21 stycznia 2013 r a od kwoty 900 zł od dnia 3 stycznia 2014 r (zamiast od daty 23.04.2014) jak również zasądzenia od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest uzasadniona.

Trafnie bowiem apelujący zaskarżonemu rozstrzygnięciu w zakresie daty początkowej, od której należą się odsetki ustawowe od zasądzonych kwot głównych, zarzuca, iż zapadło ono z obrazą art. 481 § 1 k.c.

Sąd Okręgowy, w obecnym składzie i w okolicznościach niniejszej sprawy, mając przy tym na względzie wysokość zasądzonych na rzecz powoda świadczeń głównych, przychylił się do stanowiska Sądu Najwyższego, wyrażonego w uzasadnieniu wyroku z dnia 29 sierpnia 2013 r w sprawie I CSK 667/12 (LEX – nr 1391106), z którego wynika, że

zarówno odszkodowanie jak i zadośćuczynienie za krzywdę stają się wymagalne po wezwaniu odpowiedzialnego za naprawienie szkody do spełnienia świadczenia odszkodowawczego na rzecz pokrzywdzonego i od tej chwili biegnie termin do uiszczenia odsetek za opóźnienie.

Mając zatem na względzie powyższe stanowisko Sądu Najwyższego oraz niewątpliwy fakt, że powód już w piśmie z sierpnia 2012 r. zgłosił szkodę pozwanemu a następnie, nie będąc usatysfakcjonowanym wpłaconą mu kwotą 2000 zł, w grudniu 2012 r. wezwał pozwanego do zapłaty wyższej kwoty niż świadczenia zasądzone mu zaskarżonym wyrokiem, które to żądanie strona pozwana zaspokoila tylko częściowo, uznać należy za w pełni uzasadnione żądanie powoda zasądzenia mu odsetek ustawowych od poszczególnych kwot głównych od dat wskazanych w apelacji, które nastąpiły już po wymagalności roszczenia.

Dlatego też, uwzględniając apelację, należało na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienić zaskarżone rozstrzygnięcie w przedmiocie odsetek ustawowych od zasądzonych zadośćuczynienia oraz odszkodowania i orzec jak w sentencji wyroku.

O kosztach procesu między stronami za instancję odwoławczą orzeczono na zasadzie art. 98 kpc.